

No 261.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. św. Leopolda W.  
Czw. św. Edmunda B.  
Piąt. św. Grzegorza.  
Sob. św. Odonu P.  
Niedz. św. Stanisława K.  
Pon. św. Feliksa W.  
Wt. św. Alberta B.

Cena prenumeraty:  
W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k.  
Półrocznie „ 3 „  
Kwartalnie „ 1 „ 50  
Miesięczn. „ „ 50  
Odnoszenie 10 k. m.  
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40  
Półrocznie „ 3 „ 70  
ZAGRANICĄ:  
Miesięcznie „ 1 „ 10

Wschód słońca: godz. 7 m 24  
Zachód słońca: godz. 4 m 05  
Dług. dnia godz. 8 m 41  
Ubyło dnia g. 8 m. 04

Redakcyja

w Łodzi,

ul. Przejazd 18 B.

Nr. telefonu 593.

# ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Sroda, dnia 15 listopada 1911 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża 32; w Pabianicach u p. Teodora Misko; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane” przed tekstem 50 kop. za wiersz pet. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Teatr Popularny

Dzisiaj o 8 m. 15 w.

„Bolesław Śmiały”

St. Wyspiańskiego.

Konstantynowska 16.

Jutro o 8 m. 15 w.

„Bulaj dusza”

ze śpiewami w 7 odsłonach.

Teatr Popularny Konstantynowska 16.

W piątek dnia 17 listopada 1911 roku

4420

dany będzie „Bolesław Śmiały”

dramat historyczny w 7-miu odsłonach Stanisława Wyspiańskiego.

Bilety wcześniej nabywać można po cenach obniżonych do połowy w cukierni Komora — Dzielna róg Wschodniej od 10—1 i 4—8, a w dzień przedstawienia do g. 1 p. p., zaś od g. 5 w kasie teatru lecz po cenach normalnych.

## Sytuacja pod Trypolisem.

Przesadne wieści o zwycięstwach wojsk tureckich nad włoskami, kolportowane via Berlin, jak również urzędowe biuletyny rządu włoskiego, nie malują istotnego stanu rzeczy na polu walki pod Trypolisem. Jedne i drugie są po większej części redagowane tendencyjnie.

Wysłany umyślnie do Trypolisu specjalny „sprawozdawca Biura Reutersa” zdołał zebrać rzeczywiste dane o położeniu wojsk włoskich pod Trypolisem. Podajemy je w streszczeniu poniżej:

„Fakty i rezultaty ostatnich walk — pisze sprawozdawca Reutersa — są następujące: 10 października włoski zajmowali na froncie dokoła Trypolisu i oazy linię 15 km.; obecnie zajmują ją tylko na długości 9 km., ponieważ byli zmuszeni opuścić część oazy, która dla nieprzyjaciela stanowi najważniejszą i najkorzystniejszą pozycję. Włosi byli nagłe zaskoczeni, ponieśli znaczne straty — conajmniej tysiąc zabitych i rannych. Trzy dni później, 13-go, zaszła ponowna bitwa, która nie skończyła się stanowczym zwycięstwem Turków i Arabów tylko dlatego, że na każdym punkcie nie mieli więcej, niż po kilkaset ludzi, zamiast po kilka tysięcy.

Gen. Caneva był tak przerażony swoim położeniem, że 14-go opuścił wszystkie obronne stanowiska zewnętrzne na południowym wschodzie i cofnął się za linię wewnętrzną. Nieprzyjaciel zaznaczył swoje powodzenie, posuwając naprzód artylerię i rzucając bomby na linię włoską. Jedna bomba padła w główną kwaterę Canevy w mieście.

Mimo, że dowiedziono w niezliczonych raportach, iż jedynie możliwy sposób walki z Arabami jest stanowczo i energicznie zaczepny, ta wielka armia, tworząca z posiłkami cały już korpus, nie wykonała akcji zaczepnej ani razu i teraz musiała się cofnąć do miejsc, z których dalej ustąpić nie zdoła — chyba na swoje okręty. O wymarszu na pustynię dziś już wcale niema mowy. Armia ma tylko jedno zadanie: oczyścić oazę z nieprzyjaciela. Dopóki tego nie dokaże, Trypolis pozostanie

w obleżeniu. Włosi zajmują tylko piątą część oazy, reszta jest w posiadaniu nieprzyjaciela, który tam doskonale zakryty. Tu walka musi być o każdy metr gruntu.

Doniosłym czynnikiem jest usposobienie włoskiej armii. Przebieg wojny nie dał jej otuchy. W tej chwili na całej linii wojsk widać zniechęcenie, oficerowie i żołnierze znienawidzili kraj. Co do widoków na bezpośrednią przyszłość, to trzeba przyznać, że 8 klm. linia włoska została tak silnie oszańcowana, iż, jeżeli tylko Włochów nie ogarnie nagła panika, to ataki nieprzyjacielskie nie odniosą skutku, zapewne też nie będą wznowione. Więc gen. Caneva widzi się wpartym z wojskiem 25,000 w pozycję zamkniętą, z której innego wyjścia być nie może, prócz tylko akcji zaczepnej, lub sromotnej ucieczki na okręty.

Korpus 25 tysięczny stoi plecami oparty o morze, zbity, skłębiony na małej przestrzeni, z ruchliwym nieprzyjacielem o kilkanaście metrów przed sobą, — z cholera, szalejąca wśród armii. Zarazem ludność Trypolisu cierpi z powodu chorób i niedostatku, wre nienawistą do najeźdźców, tak, że całe ulice są zamknięte przez zbrojne patrole. Włochy zagryzły kęs większy, niż mogą połknąć.

Niewątpliwie afera trypolitańska przysporzy Włochom nie mało jeszcze kłopotu, zanim aneksja Trypolitani stanie się na dobre faktem spełnionym, ostateczny atoli rezultat toczonych walk nie może wypaść na korzyść Turcyi, przewaga bowiem Włoch jest zbyt widoczna, choćby ze względu na potężną flotę, której Turcyi zupełnie brak. Z drugiej strony zawojowanie Trypolitani i zamiana jej na kolonię włoską, z samej natury rzeczy, wymaga długiego czasu. Toć i Algier nie odrazu stał się dla Francyi tem, czem jest obecnie.

Najdrażliwszą atoli stroną wojny turecko-włoskiej jest zamiar rozpoczęcia operacji przez flotę włoską na morzu Egejskiem, albowiem spowodzić może groźne dla pokoju powszechnego komplikacje międzynarodowe. I w tym też kierunku wyężona jest obecnie cała uwaga dyplomacji europejskiej.

Akeji zaś tej Włochy zmienić nie mogą, gdyż tylko tym sposobem zdołają zmusić Turcyę do rychlejszego zawarcia pokoju, niezbędnego w interesie dalszego podboju Trypolitani.

## Polityka na kolejach.

Osoba, zasługująca — jak piszą „Birż. Wied.” — na zaufanie, zakomunikowała szczegół, charakteryzujący stanowisko prezesa Rady ministrów względem Polaków na kolejach żelaznych.

Grono urzędników pochodzenia polskiego, którzy przesłużyli szereg lat na kolejach żelaznych i porzucili stanowiska swoje niedawno z powodu prześladowań, jakim w ostatnich czasach podlegali obcoplemieńcy, wręczyło prezesowi ministrów specjalny memoriał, wyliczający szereg zasług, jakie obcoplemieńcy położyli dla kolejnictwa w Rosyi. Memoriał zawierał nadto prośbę o rewizję całego szeregu tajnych okólników i przepisów, utrudniających przyjmowanie osób pochodzenia polskiego do służby kolejowej, do tego stopnia, że służba ta stała się dla nich niedostępną. Na memoriale prezes ministrów napisał rezolucję następującą: „Na niektórych kolejach Polacy nie mogą pełnić służby ze względów strategicznych, co nie jest wcale tajemnicą”.

Autorowie memoriału, po zakomunikowaniu im rezolucji powyższej, przedstawili Kokowcowowi kopie rozmaitych rozporządzeń i okólników kolejowych, dotyczących praw obcoplemieńców na kolejach i równocześnie wręczyli drugi memoriał, w którym zaznaczyli, że Polacy z chwilą wydania zakazu przyjmowania ich do służby kolejowej utracili dostęp do jedynej, rzecz można, służby rządowej, za kolejami bowiem rządowymi poszło wiele kolei prywatnych, tak, że służba kolejowa stała się dla Polaków wprost niemożliwą.

Los drugiego memoriału tego dotąd niewiadomy.

## Przeciw robotnikom polskim.

„Względy narodowo polityczne” skłoniły urząd Rzeszy dla spraw wewnętrznych w Berlinie do rozestania przed niedawnym czasem do odnośnych władz krajów i państw związkowych okólnika z projektem wprowadzenia na obszarze całych Niemiec tych samych przepisów i obostrzeń, jakie są już od kilku lat stosowane w Prusiech względem zagranicznych robotników polskich. W myśl tego projektu, który ma na celu wstrzymać, a przynajmniej zmniejszyć rzekomo „zatrważającą” groźny i „szkodliwy” dla przemysłu niemieckiego napływ „żywiłu polskiego” z zagranicy, t. j. z Królestwa i z Galicyi, popyt robotników polskich w granicach Rzeszy ma być dozwolony, jak





kowski mianowany został członkiem sądu okręgowego w Radomiu.

Na jego miejsce powołano do pełnienia obowiązków dodatkowego sędziego pokoju p. Smirnowa.

(x) **Osobiste.** Bawi w naszym mieście prezes sekcji muzyki zbiorowej przy warszawskim towarzystwie muzycznym p. Feliks Starczewski.

(a) **Zgromadzenia majstrów cechu krawieckiego** zwołuje w dniu 20 b. m. (poniedziałek) kwartalne zebranie w lokalu Stowarzyszenia robotników chrześcijańskich (Przejazd № 34) o godzinie 3 po południu.

Porządek dzienny obejmuje: zapis uczniów, wywołanie czeladników, wpisy na majstrów, składki szpitalne i wnioski członków.

(a) **Tow. warsz. cyklistów** w sobotę dnia 18 b. m. w lokalu własnym przy ulicy Nowo-Spacerowej № 49, urządza na otwarcie sezonu zimowego wieczór taneczny, który, jak zwykle w tem Stowarzyszeniu, zapowiada się świetnie. Znajdą się, zapewne, wszyscy uczestnicy zeszłorocznych wieczorków cyklistowskich, które pozostawiły po sobie tak miłe wspomnienia.

(x) **Z chóru polskiego przy kościele św. Krzyża.** Dnia 22 b. m. przypada uroczystość św. Cecylii, patronki muzyki, z tego powodu na intencję chóru dnia 26 b. m. o godzinie 11-ej rano odbędzie się solenne nabożeństwo, podczas którego chór wykona pienia religijne, dnia zaś 18-go b. m. o godz. 9 wieczorem na Księżym Młynie w sali p. Brauna odbędzie się zabawa dla członków i zaproszonych gości. Podczas zabawy chór: mieszany i męski pod batutą dyr. p. Kuleszy odśpiewają szereg pieśni. Kierownictwo tańców obejmie znany w kółkach łódzkich wodzirej. Przygrywać będzie orkiestra Scheiblerowska pod kierunkiem p. Thonfelda.

Zabawy chóru polskiego cieszą się zawsze uznaniem i powodzeniem, i w tym roku zabawa zapowiada się bardzo dobrze, a organizatorowie dokładają starań, by uczestnicy wynieśli jak najlepsze wrażenia.

(a) **Z Tow. ochrony zwierzyny.** W dniu 13 b. m., o godz. 8 wieczorem, w lokalu Stow. techników odbyło się nadzwyczajne ogólne zebranie członków Towarzystwa. Po przybyciu na zebranie 19 członków, posiedzenie zagał p. L. Kozmiński. Na przewodniczącego powołano p. L. Gajewicza. Po dłuższej dyskusji zatwierdzono opracowany przez zarząd regulamin polowań. Następnie, po dokonaniu balotowania, w poczet członków Towarzystwa przyjęto pp.: A. Heimana, A. Jaworskiego, S. Kindlera, A. Kosińskiego, Miednikowa, B. Markowskiego, M. Oraczewskiego, J. Sachsa, L. Skulskiego i J. Stegmana.

(x) **Ołówki Majewskiego.** Niema chyba nic naturalniejszego i bardziej godnego uznania nad wpajanie w masy ludowe od wczesnej młodości zasady popierania przemysłu krajowego, tworzącego nader poważne źródło krajowego bogactwa. „Kupujcie u swoich” — jest najpopularniejszym hasłem u Czechów, Węgrów, Francuzów, Anglików, słowem u wszystkich ludów, pojmujących, czem dla krajowego bogactwa jest wytworzenie ryn-

ków wewnętrznych zbytu krajowej produkcji.

Innego widocznie jest przekonania jedna z nauczycielek szkółek fabrycznych scheiblerowskich, karząca dzieci za to, jeżeli poważą się kupować ołówki Majewskiego, zamiast jedynie protegowanych przez ową nauczycielkę ołówek Fabera.

Bez komentarzy.

(a) **Bilans roczny.** Miejscowy oddział banku państwa rozesłał do wszystkich instytucyj kredytowych okólnik w sprawie sporządzenia bilansów.

(a) **Echa zawieszona wypłat.** Firma manufakturowa „Dom handlowy braci Pinnecker” zawiesiła niedawno wypłaty z pasywami 1 milion rubli.

Obecnie kupiec moskiewski Michał Szyłow i teść jednego z braci Jan Pinnecker, objęli przedsiębiorstwo, uregulowawszy stosunki z wierzycielami. Interesy prowadzone są nadal.

(h) **Pożar.** Wczoraj o godzinie pół do 10 wieczorem, przy ulicy Zielonej № 40, na poddaszu trzypiętrowego domu wynikł pożar w komórkach, napełnionych materiałami opałowymi i różnego rodzaju rupieciami.

Ogień przybrał dość groźne rozmiary. Przez wązki korytarz, zapełniony dymem, straż nie mogła dostać się do niego. Po drabinach więc weszła na dach, który częściowo zerwała i na płomień skierowała strumienie wody.

Praca była nader uciążliwa i wymagała wiele ostrożności, by płonący dach nie zawalił się pod ciężarem strażaków.

Okolo godziny 11 w nocy ogień ugaszono przy udziale I i II oddziałów straży ochotniczej i straży miejskiej.

Wielki czas, ażeby owe sławne komórki na poddaszach raz na zawsze usunąć.

Przepisy bezpieczeństwa publicznego najwyraźniej mówią, iż ze światłem nie wolno wchodzić na poddasze, ale jakże upilnować lokatora? Dla niego komórka taka jest niedogodną, bo przechowywany w niej węgiel lub drzewo jest zmuszony wnieść wysoko i znieść na dół. Natomiast zajęta przestrzeń na komórki zmniejsza na poddaszu przestrzeń do wieszania bielizny.

Są domy, w których mieszkaniem budynku frontowego z trzeciego piętra, z powodu zajęcia poddasza nad domem frontowym na komórki, musi przenosić uprząż bielizną dla wysuszenia na poddasze trzypiętrowej oficyny.

Są domy, że na 60—80 lokali jest tylko jedno małe poddasze do wieszania bielizny. Otrzymanie klucza od takiej góry jest połączone z wielu nieprzyjemnościami a nieraz lokator jest zmuszony opłacać się stróżowi, by otrzymać od niego, lub przez jego protekcję ów klucz.

Na Starem Mieście wielkie składy mebli i innych materiałów znajdują się na poddaszach. W domach tych do wieszania bielizny jest zaledwie parę łokci przestrzeni.

Właściciele tych domów od czasu do czasu pociągani są do odpowiedzialności, płacą drobne kary, lecz te z dobrymi procentami odbijają na mieszkańcach.

Wszystkim tym przykrościom i niebezpieczeń-

stwom zapobiegłoby jedynie usunięcie takich komórek z poddaszy.

(a) **Nagły zgon.** W gmachu pocztowym przy ulicy Przejazd róg Widzewskiej zmarł nagie skutkiem ataku sercowego Stanisław Janiszewski, zajmujący się zbieraniem ofiar na budowę kościoła św. Stanisława Kostki. Znalezioną przy zmarłym puszkę blaszaną z pieniędzmi złożono w biurze 3-go cyrkułu policyjnego.

(a) **Wykolejenie.** Dziś o godz. 5 m. 20 rano na linii kolejki Zgierskiej przy wyjeździe z remizy, wykoleił się wagon dodatkowy pociągu kuryerskiego. Z tego powodu pociągi w godzinach porannych kursowały ze znacznym opóźnieniem. Wprowadzenie wykolejonego wagonu na szyny zajęło kilka godzin czasu.

(a) **Napad na dwór.** W tych dniach na dwór p. Juliana Grabowskiego w Księżwicie Łowickim napadło kilku rabusiów. Gdy za pomocą podrobionego klucza dostali się do przedpokoju, p. Grabowski, usłyszawszy szmer, zapalił światło, a następnie strzelił do bandytów. Jeden z rabusiów został ranny. Zabrawszy rannego, rabusie uciekli, lecz zrabowali kilka cennych przedmiotów. O napadzie zawiadomiono straż ziemską, oraz wydział śledczy policyi łódzkiej, gdyż istnieje podejrzenie, że bandyci zbiegli w stronę Łodzi.

(a) **Nowe dwa cyrkuły policyjne.** W sprawie powiększenia liczby cyrkułów policyjnych o 2 nowe i łącznie z tem powiększenia etatu łódzkiej policyi, policmajster m. Łodzi podpułkownik Riezanow udał się do naczelnika kraju J. E. general-gubernatora Skallona, z odpowiednim raportem. Wezwany również został do Warszawy gubernator piotrkowski szambelan Jaczewski. Projekt powiększenia policyi otrzymał potwierdzenie, i od stycznia 1912 roku nowe cyrkuły zaczęły funkcjonować.

Do tego czasu t. j. do 14 stycznia 1912 roku akta i korespondencja kancelaryi policmajstra, jak również 6 istniejących cyrkułów policyjnych, będą rozsegregowane.

W związku z tem zarządzony był spis ludności Łodzi i przyłączonych przedmieść. Gdzie mieścić się będą nowe cyrkuły—dotąd niewiadomo. Utrzymanie nowych cyrkułów obciąży kasę miejską. Powiększenie policyi miejskiej nie ma nic wspólnego z dodatkową policją, utrzymywaną kosztem funduszu obywatelskiego.

(x) **Zguba.** Portmonetkę, znalezionej na ulicy Piotrkowskiej, złożono w naszej redakcji.

(a) **Licytacje.** W dniu 5 grudnia r. b., w magistracie miejscowym odbędzie się licytacja na oddanie robot przy zabrukowaniu ulicy Miltonowej na przestrzeni od Widzewskiej do Sosnowej oraz ulicy Grabowej, Słowiańskiej i Sosnowej, jak również kanału podziemnego z rur betonowych na przestrzeni 260 sążni na ulicy Widzewskiej.

Licytacja rozpocznie się od sumy 28,890 in minus.

— W tymże dniu o godz. 10 rano w magistracie zgierskim odbędzie się przetarg na sprzedaż 16 działek lasu miejskiego: 9 w miejscowości Chełmy i 7 w miejscowości Krogulec.



## Czy mylicie się już Mydłem Ray'a?

Żadnego z używanych dotychczas mydeł nie można było uważać za idealny środek do pielęgnowania skóry, a to ze względu na właściwe im braki. Dopiero najnowszy wynalazek w tej dziedzinie — **Mydło Ray'a**, wyrabiane z jaj kurzych, systemem opatentowanym, dał nam rodzaj mydła, które najzupełniej zasługuje na to określenie. Mydło Ray'a zawiera bowiem niezwykle ważne i pożyteczne czynniki pielęgnowania skóry — białko i żółtko, które działają na skórę tak, że staje się ona piękną i delikatną w niebywałym dotąd stopniu. Mimo to wszakże są osoby, które z niedbalstwa myją się wciąż jeszcze mydłem bezwartościowym. Przyzwyczajenie jest bowiem siłą, której wpływowi ulega wiele osób nawet ze szkodą własną. Inteligentni ludzie postępują, oczywiście, inaczej, kierując się dewizą: doświadczenie przewyższa teorię. Jeżeli więc nie próbowaliście dotąd Mydła Ray'a, polecamy Wam gorąco próbę tę uczynić. Mydło Ray'a stanie się dla Was niezbędnym, gdy przekonacie się o dobroczynnym działaniu mydła tego na ciało. Cena za kawałek 50 kop. — Do nabycia wszędzie. Prawdziwe tylko w różowym opakowaniu z firmą generalnego depozytariusza **Gustawa Rosenthala w Warszawie.**



przyczynienia się do zreformowania kraju i przewręcia bezcelowej wojny.

Ujanchuna proklamowano prezydentem rzeszypospolitej kantońskiej.

Według pogłosek Giryń i Niuczuan proklamowały niezawisłość.

Swaton, Czanzou i Nańczan są w rękach rewolucjonistów.

Rewolucyoniści odczuwają brak zapasów wojennych i pieniędzy.

W Szanhaju zorganizowano oddział ochotników.

**TOKIO, 14 listopada (P.)** Prasa japońska z każdym dniem skłania ku konieczności włączenia się w sprawy Chin. „Kokumin” uważa, że dążności oddzielnych prowincji do stworzenia niezawisłości politycznej jest dostatecznym powodem do podziału Chin przez mocarstwa. Według „Chocisimbun” na Chiny nie można patrzeć jak na państwo cywilizowane i stosować do niego zasady prawa międzynarodowego. Japonia tyle traci skutkiem przedłużających się ruchów, że powinna skorzystać z pierwszej sposobności do włączenia się w te sprawy.

**CHANKOU, 14 listopada (P.)** Dwa pułki wojsk północnych przeszły na stronę rewolucjonistów.

**PEKIN, 14 listopada (P.)** Na posiedzeniu izby konstytucyjnej, na którym było obecnych 85 deputowanych, przeważnie mianowanych przez rząd, wysłuchano telegramu cheniańskiego komitetu prowincjonalnego, protestującego przeciw pożyczce 90 milionów franków, przyjętej dla dogodzenia rządowi. Postanowiono odpowiedzieć, że sprawa pożyczki jest jeszcze omawiana i nie została rozstrzygnięta.

## TELEGRAMY.

**Petersburg, 14 listopada** Na prezesa Dumy wybrano ponownie większością 233 głosów przeciwko 91 Rodziankę. Na wiceprezesów wybrani są: ks. Wołkowskij 269 gł. przeciwko 29 i Kapustin 205 gł. przeciw 95. Starszym wiceprezesem wybrano ks. Wołkowskiego, którego gorąco okłaskiwała cała prawie Duma państwowa; opozycja i Koło polskie, postępowcy, mahometanie i pojedynczy socjaliści demokraci. Sądząc z otrzymanej przez ks. Wołkowskiego liczby głosów głosowała za jego wyborem również i opozycja. Przez aklamację Mikołajew pozostał starszym sekretarzem Dumy. Po dokonanych wyborach prezes Dumy Rodzianko dziękował za wybór i prosił Dumę o pomoc, bez której przydyum nie może prawidłowo kierować rozprawami.

Następne posiedzenie Dumy odbędzie się jutro; na posiedzeniu wieczornym, poświęconem interpelacjom, udzieli wyjaśnień ministrowie skarbu i spraw wewnętrznych na przedstawione interpelacje co do udzielenia pomocy w naturze ludności, dotkniętej nieurodzajem.

**Poznań, 14 listopada (wł.)** W dniu dzisiejszym rozpoczął się doroczny sejmik oświatowy. Zjazd delegatów niezwykle liczny. Zagaił obrady prezes Towarzystwa czytelników ludowych, Szczaniecki zaznaczając olbrzymi rozwój czytelnictwa ludowego w Wielkopolsce, stosunkowo mniejszy w Prusach Zachodnich.

**Wrocław, 14 listopada (wł.)** Okazuje się, że wydalenie 8 gimnazjów polskich z gimnazjum w Gliwicach było skutkiem denuncjacji ze strony dyrektora Muenzberga, zagorzałego hakatyisty.

**Skobelew, 14 listopada (P.)** Rabunek rubli 80,000 w wagonie na odstepie Gorczakowo-Fedczenko uważany jest jako symulacja, skutkiem czego aresztowano artelszczyka.

**Homei, 14 listopada (P.)** Między stacyami Sołtanowka i Buda Koszelewska przybyły z Mińska pociąg pasażerski wpadł na tylny wagon pociągu towarowego, z których kilka rozbil. Wielu pasażerów uległo poszwankowaniu. Ruch pociągów wstrzymano na 7 godzin.

**Monachium, 14 listopada (P.)** Z powodu odmowy centrum prowadzenia układów z ministrem komunikacji Fraumenorffem sejm rozwiązano. Prawicowcy i lewicowcy przyjęli wiadomość o rozwiązaniu sejmów burzliwymi oklaskami.

**Johannisthal, 14 listopada (P.)** Balon steroowy „Schwaben” rano wzniósł się w powietrze i

skierował w stronę Poczdamu z 18 podróżnymi, a w tej liczbie z kanclerzem państwa i jego małżonką.

**Wiedeń 14 listopada. (P.)** Samochód, którym jechały księżna de Bourbon-Parma ze starszą córką i dwiema damami dworu, wpadł wieczorem na przejeździe w pobliżu Wiednia na nieoświetlony pociąg towarowy. Księżna są lekko ranne. Księżna i jej córka mają lekkie objawy wstrząśnienia mózgu.

**Trypolis, 15 listopada. (P.)** Rekonesans 2 ej kompanii 84 pułku miał na celu w kierunku Mesrii odeprzec arabów i zasłonić roboty przy kopaniu rowu przed pierwszą baterią w Sidimessrii. Rekonesans powiodł się zupełnie, albowiem przez 8 dni bateria była pod ogniem działowym nieprzyjaciela i nie mogła wyrządzić szkody. Teraz zniszczono mury szpitala i turcy nie mogą, korzystając z zasłony, ostrzeliwać rowu na odległość 500 metrów.

### Z ostatniej chwili.

**Rzym, 15 listopada. (wł.)** Tutejsze dzienniki ogłaszają list odręczny księcia Abruzzów, stwierdzający, że Włochy są zmuszone rozszerzyć szeregi operacji wojennych na morzu. „Avanti” donosi, że Austria zmobilizowała część wojska i stawia potajemnie flotę swoją na stopie wojennej.

**Konstantynopol, 15 listopada. (wł.)** Rosya, Anglia i Francya zawtadomiły wczoraj Turcyję, że poczyniły kroki u rządu włoskiego, w celu przeszkodzenia blokadzie Dardanelów i bombardowaniu Smyrny i Salonik.

**Konstantynopol, 15 listopada. (wł.)** Według doniesień z Trypolisu, włosi zostali z pod Bumlilany odparci. Turcy postanowili odtąd dokonywać napadów tylko w nocy, ponieważ aeroplany włoskie informują dokładnie komendę o pozycjach tureckich, przez co turcy narażają się często na wielkie straty.

**Hamburg, 16 listopada. (Wł.)** Oficer statku niemieckiego „Magdalena”, wracającego z Ameryki, kazał jednego z chłopców okrętowych za karę przywiązać do masztu i tak długo okładać go gumowymi harpami, aż marynarze zemdłonego i poranionego musieli odwiązać od masztu. Po przyjeździe do Bremy, torturowany chłopiec, syn dyrektora jednego z banków, zrobił doniesienie do prokuratury, która wdrożyła energiczne śledztwo przeciw barbarzyńskiemu oficerowi.

**Frankfurt n/M, 14 listopada (Wł.)** Noc dzisiejszej szalała tutaj straszna burza, która wyrządziła bardzo znaczne szkody.

## Z WARSZAWY.

\* Wykup kolei warsz.-wiedeńskiej.

W dniu 16 b. m. rozpoznawana będzie w radzie ministrów sprawa skupu przez skarb kolei warsz.-wiedeńskiej.

\* Z pracowni dr. St. Serkowskiego.

Dnia 16-go listopada r. b. dr. Stanisław Serkowski w laboratorium swoim przy ul. Św. Krzyżskiej № 16 w Warszawie rozpoczyna zajęcia praktyczne i wykłady z zakresu metodyki laboratoryjnej (grupa I) i bakterjologii lekarskiej do celów klinicznych (grupa II). Liczba uczestników ograniczona. Zapisy przyjmują się w pracowni; przy zapisie należy wymienić grupę, do jakiej każdy ze słuchaczy pragnie należeć. Dnia 26 go listopada i 3 grudnia od godziny 4 do 6 po południu odbywać się będzie demonstracja zbiorów muzealnych i nowych aparatów do badań fizykochemicznych oraz bakterjologicznych.

### GIELDA WARSZAWSKA. Sprawozdanie telegraficzne z 9. i 10. godzina.

	Zad	Ofiar	Trans		Zad	Ofiar	Tr	z		Zad	Ofiar	Trans
Czeki na Berlin	46 27 1/2	—	—	4 1/2 L. Ziemskie	89.60	88.60	89.05	5%	Piotrkowa	—	—	—
4% Renta	93.20	92.20	—	4 3/4 L. „	—	—	—	Akc.	Lilpop	—	—	133.75
5% Poz. z 1905	103.50	102.50	—	5% L. Warsz	94.75	93.75	9.20	„	Futłowski	—	—	136 1/2
5% Poz. z 1906	103.50	102.50	—	5 1/2 L. Łódz. 7 s	90.00	89.00	—	„	Rudziński i Ska	—	—	134 1/2
Premjówka I	483	473	—	4 1/2 L. „ 6 s.	—	—	—	„	Starachowic	—	—	—
„ II	369 1/2	359 1/2	—					„	B. Hand Warsz	—	—	—
Szlacheckie	326	316	—					„	„ Łódzk.	—	—	330

Wszystkim, którzy raczyli uczestniczyć w oddaniu ostatniej posługi drogiem nam zwłokom  
4428 s. † p.  
**KAROLA KICMANA**  
Szanownym kolegom i pabianickiemu dachowicestwu, a w szczególności Sz. państwa Szydłowskiemu i d-rowsi Stefańskiemu za ich opiekę i pomoc w naszym nieszczęściu składa najserdeczniejsze „Bóg zapłać”.  
**Zona i dzieci.**

Wszystkim, którzy przyjęli udział w oddaniu ostatniej posługi  
s. † p.  
**Stefanowi Sosińskiemu**  
a w szczególności ks. prefektowi Siennickiemu, dyrektorowi Wacławowi Klossowi, profesorom i kolegom zmarłego składają z głębi zbolełego serca płynące serdeczne „Bóg zapłać”.  
4416 **Rodzice i rodzeństwo.**

\* Spór o przyszłego prezydenta.

„Warszawskie Słowo” zaczerpnęło z „kół politycznych” (jakich? Red. „Rozw.”) wiadomość, że adwokat przysięgły A. Suligowski jest upatrzony na przyszłego prezydenta miasta Warszawy z wyborów—po zaprowadzeniu samorządu.

Na to „Kurier” lubelski nie chce przystać, gdyż, według tego pisma, „pan Adolf Suligowski raczej dla Lublina byłby upatrzonym mężem na stanowisko pierwszego wybieralnego prezydenta.”

Ciekawy jest powód. „Dałoby to nam przynajmniej nadzieję ostatecznego załatwienia sporu miasta z zakładami gazowymi pod firmą A. Suligowski i S-ka.”

Słowem—pan adwokat jest rozrywany.



Odol jest według jednoznacznych orzeczeń wybitnych badaczy, płukaniem do ust, które doskonale odpowiada wszystkim współczesnym wymaganiom higieny zębów. 3145

**Zakład chirurgiczno-ortopedyczny D-RA TOMASZEWSKIEGO**  
2989 **Andrzeja 3. Telefonu 17-50.**  
Leczenie skrzywien kręgosłupa i kończyn, chorób stawowych i t. d. Gimnastyka lecznicza. Aparaty mechaniczne terapeutyczne. Masaż wibracyjny i ręczny. Kąpiele elektryczno-słoneczne i gorącym powietrzem. Elektryzacja.

Numer dzisiejszy składa się z 10-iu stron.

## Bomby z samolotu.

Pod Trypolisem po raz pierwszy, jak wiadomo, została w walce użyta „czwarta broń“ armii włoskiej — samoloty. Zrazu posługiwano się nimi tylko do rekonesansów, wysyłając na zmianę trzy samoloty, jakie przyplęły z Włoch na statkach wojennych. Obecnie wprowadzono je bezpośrednio do walki przez rzucanie granatów ręcznych z powietrza.

Po pierwszych dniach prób rekonesansowych zatelegrafowano mianowicie po pociski zupełnie nowego typu, sfabrykowane specjalnie dla lotników. Są to bomby okrągłe, wielkości nie dużej pomarańczy, zrobione ze stali, wypełnione masą, bardzo silnie wybuchającą. Granaty te są wynalazkiem porucznika marynarki, Cipelli'ego, który życiem przypłacił próby ostateczne nad nimi. W Viaraggio na poligonie prób artyleryjskich, przeprowadzał Cipelli przed paru laty doświadczenia z tymi pociskami, wypełnionymi pikratem potasu, jeden wybuchnął przedwcześnie i zabił wynalazcę oraz porucznika Mazzuo i dwu robotników.

Granaty mają wewnątrz rurkę zapalową; gdy pocisk uderzy o ziemię, następuje wybuch. Rurka zapalowa jest tak urządzona, że w czasie przewozu pocisku wyciąga się „bezpiecznik“ i bomba spadłszy na ziemię, wybuchu.

Naprzód przedsięwzięto pod Trypolisem próby rzucania granatów z powietrza na opustoszałe budynki nad morzem. Okazało się, że pociski działają bez zarzutu i że wyrządzają ogromne szkody.

Dnia 1 b. m. porucznik brygady awiatycznej, Gavetti, zabrał ze sobą na samolot kilka granatów, przymocowując je w torbce do poręczy siedzenia. Zapalniki były wyjęte tak, aby

w razie katastrofy i upadku, lub zbyt „twardego“ wylądowania, nie nastąpił wybuch. Około szóstej zrana porucznik Gavetti wznosił się w powietrze, kierując się ku oazie Ain-Zara o osiem kilometrów od najdalszych placówek włoskich. Spodziewał się tam zastać znaczniejsze oddziały arabów.

Wkrótce ujrzał oddział liczący około 1,500 arabów, zwrócony frontem na północ. W głębi oazy widać było armaty i regularną piechotę turecką. Wznosiłszy się do 700 metrów w górę, porucznik Gavetti wyjął jedną bombę i przytrzymując ją kolanami, włożył zapalnik. Muział dokończyć tego jedną ręką, gdyż motor działał nie regularnie i zmuszał go do ustawicznego manewrowania korbą. Przelatując nad grupą arabów, wyjął zębami bezpiecznik i rzucił bombę. Przez parę sekund obserwował spadek granatu, potem bieg samolotu uniósł go od tego miejsca, więc zawrócił i wówczas spostrzegł ogromną chmurę czarnego dymu. Ludzie uciekali na wszystkie strony.

Gavetti powtórzył doświadczenie jeszcze kilkakrotnie, zawsze z tym samym rezultatem. Nie dało się jednak dokładnie obserwować skutków, gdyż szybki lot samolotu oddalał awiatora nader rychło z terenu, na którym działa rzucona bomba. Należałoby więc — jak to już prawdopodobnie przedsięwzięto — wprowadzić w bój dwa samoloty: jeden, z którego padają bomby i drugi, lecący w tyle, z którego można obserwować działanie pocisku. Dzienniki włoskie przywiązują wielkie nadzieje do „walki z powietrza“, sądzą bowiem, że nie tylko działanie bezpośrednie bomby może w bitwie oddać wielkie przysługi, ale że wpływ moralny na arabów i wojska tureckie będzie bardzo znaczny.

Włosi powinni się jednak z tą wojną w powietrzu pośpieszyć, zanim wojna na lądzie nie skończy się zupełną ich klęską.

## Słynny rozbójnik Zelim-chan.

Agencja pet. donosi z Tyflisu, że na zasadzie raportu generała Szatłowa, delegowanego we wrześniu do obwodu terskiego celem wyjaśnienia przyczyn niemożności schwytania Zelim-chana oraz o wskazania środków dalszej z nim walki, namiestnik uznał, że najważniejszą przeszkodą w schwytaniu Zelim-chana jest ukrywanie go przez cały prawie lud ceczeński i popieranie ze strony specjalnej sekty Zirka, której wyznawcy kompletują stale bandę Zelim-chana. Następnie zaś ogromna liczba futorów w górskich okolicach okręgów wedeńskiego i grozneńskiego, znajdujących się poza nadzorem policyi, oraz niedostateczna ilość lokalnej niższej administracji wiejskiej i nieukończona organizacja policyi tajnej.

Wobec tego namiestnik polecił namiestnikowi obwodu Terskiego wszystkie wysłane do pościgu oddziały wojskowe postawić na egzekucję w miejscowościach okręgów wedeńskiego i grozneńskiego, gdzie ukrywał się Zelim-chan, dalej — wysłać z kraju na 5 lat siedmiu najszkodliwszych szejków wraz z rodzinami oraz krewnych Zelim-chana, wszcząć starania o przerzedzenie futorów, których właścicielom dowiedziono, że go ukrywali, wyznaczyć z ramienia rządu starostów we wszystkich gminach wiejskich w obrębie działalności Zelim-chana, ściągając z ludności ceczeńskiej okręgów wedeńskiego i grozneńskiego karę w wysokości 100 tysięcy rubli i przeznaczyć ją na zapomogi dla rodzin żołnierzy, którzy byli zabici lub ranni podczas napadu na komisy drogową.

# PERGENOL-BYK

## Pergenol'owe Tabletki

z miętą do płukania ust i zębów. Lepsze od wszelkich eliksirów. Rozpuszczone w wodzie dają nadtlenek wodoru i kwas bórny. Polecane przez p. p. lekarzy, jako silnie dezynfekujące, a nieszkodliwe płukanie, **ochraniające od przeziębienia i chorób zakaźnych**, oczyszcza zęby, rozpuszcza kamień, usua z ust zapach dymu a palaczy, oraz wszelką niemiłą woń wogóle. Cena za flakon rb. 1.25. Dla osób **nie umiejących lub nie mogących płukać gardła**, oraz celem wzmocnienia działania tabletek, polecamy **odznaczające się przyjemnym smakiem**

## Pergenol'owe Pastylki

do powolnego rozpuszczania w ustach. Wytwarzają one w zetknięciu ze śliną nadtlenek wodoru, działający odświeżająco i dezynfekująco na jamę ustną; **ochraniają zęby od psucia się i gnicia**. Rurka 50 kop. W sprzedaży we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Akc. Tow. Przetworów Chemicznych dawniej Hentyk Byk, Paryż — Berlin — Londyn. 3005

# MASŁO

deserowe w wyborowych gatunkach, beczkowe solone, świeże

dostarcza w każdej ilości po cenach umiarkowanych  
DOM HANDLOWY „BRACIA KIESZKOWSCY“

Piotrkowska 215, Telefon 25-20

8488



## Zimowe zapasy węgla są zbyteczne!

Ulegając wielu życzeniom, dostarczać będziemy przez całą zimę w abonamencie

## brykiety i podpalki

raz w tygodniu — wprost do kuchni — począwszy od 100 brykiet — po zwykłej stałej cenie.

Skład węgla **„DRZEWO“**  
I drzewa p. f.

Przejazd 21 i 80a. — Tel. 17-09 i 28-60. 2797

## Niezliczeni znają i cenią bulion MAGGI<sup>®</sup> w kostkach.

Prosimy wypróbować go w własnym interesie. Wygodny i wielostronny sposób użycia, przepyszny smak i względnie niska cena tego produktu przysporzy nam niejednego odbiorcę.

Nadaje się znakomicie do poprawiania słabych zup, sosów, jarzyn i t. p., do gotowania jarzyn, ragout i t. p., jako też do przyrządzenia bulionu do picia i zup na rosole.

1 kostka  
na kwaterkę wody **4 kop.**

**Prawdziwy tylko**  
z nazwą MAGGI oraz marką  
ochronną „krzyż gwiazda“.



## W SZKOLE Elementarnej Maryawickiej

Przedzalniana nr. 18

wykłady wieczorne dla dorosłych wznowione będą w poniedziałek dnia 13 listopada o godzinie 8 wieczorem.

**Tłumaczenia**

ze wszystkich i na wszystkie języki nowożytne jako to: polski, rosyjski, niemiecki, francuski, angielski, włoski, hiszpański, szwedzki, duński, holenderski i inne

**z zupełną gwarancją za dokładne wykonanie.**

Tłumaczone są: listy handlowe i prywatne, ogłoszenia, oferty, umowy, kosztorysy, dokumenty sądowe, rejentalne akty, prospekty, cenniki, plenipotencje, reklamy, świadectwa.

**Dyskrecja zapewniona.**

Specjalność:

3591

**Tłumaczenia techniczne.**

Współpracownicy tłumacze - fachowcy odpowiednich narodowości. Specjalny cennik dla tłumaczy.

**Zafatwianie bieżącej korespondencji.**

(Korespondencję bieżącą wykonywa się na papierze listowym danej firmy. Abonament).

**Biuro Handlowe „Merkury“.**

Oddział specjalny Instytutu Języków Nowożytnych D-ra Kummera  
Piotrkowska 79. Karola 4

№ 5677.

**Dyrekcja Towarzystwa Kredytowego miasta Łodzi**

podaje do powszechnej wiadomości, iż niżej wyszczególnione nieruchomości w m. Łodzi położone, z powodu niezapłacenia raty majowej 1911 go roku, wystawione zostały na sprzedaż przez publiczne licytacje, odbywać się mające od godz. 11 zrana w kancelaryi wydziału hipotecznego przy ul. Średniej pod № 427 w m. Łodzi, przed wyznaczonymi notaryuszami, a mianowicie:

1) pod № 50A przy ulicy Aleksandryjskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rub. 9,600, od której zaległość wynosi rb. 334 kop. 87, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 1,920; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 14,400; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 30 stycznia (12 lutego 1912 r.) przed notaryuszem Konstantym Mogilnickim.

2) pod № 51N przy ulicy Zawadzkiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rubli 38,400, od której zaległość wynosi rb. 1,202 kop. 12, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 7,680; licytacja rozpocznie się od sumy rb. 57,600; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 30 stycznia (12 lutego 1912 r.) przed notaryuszem Wiktoorem Sarosiekiem.

3) pod № 120połowa przy ul. Drewnowskiej obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 4,600; od której zaległość wynosi rb. 149 k. 96, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rub. 920, licytacja rozpocznie się od sumy rub. 6,900; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 30 stycznia (12 lutego 1912 roku) przed notaryuszem Eugeniuszem Trojanowskim.

4) pod № 171d przy ulicy Brzezińskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 13,000, od której zaległość wynosi rb. 456 kop. 30, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 2,600, licytacja rozpocznie się od sumy rb. 19,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 30 stycznia (12 lutego 1912 roku) przed notaryuszem Julianem Ładą.

5) pod № 226 przy ulicy Stary Rynek obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 7,050 k. 00 od której zaległość wynosi rb. 244 kop. 50, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 1,500; licytacja rozpocznie się od sumy rb. 11,250; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 30 stycznia (12 lutego 1912 r.) przed notaryuszem Józefem Grabowskim.

6) pod № 250A przy ul. Cegielnianej obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 30,000, od której zaległość wynosi rb. 1,810 kop. 16, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 6,000, licytacja rozpocznie się od sumy rb. 46,000, termin sprzedaży wyznaczono na dzień 31 stycznia (13 lutego 1912 roku) przed notaryuszem Feliksem Rybarskim.

7) pod № 321e6 przy ulicy Konstantynowskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 37,000, od której zaległość wynosi rubli 1,114 kop. 20, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 7,400; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 55,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 31 stycznia (13 lutego 1912 r.) przed notaryuszem Hipolitem Aleksandrowiczem.

8) pod № 786e przy ulicy Zielonej obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 47,900, od której zaległość wynosi rb. 1,625 kop. 52, wadium do licytacji złożyć się mające

wynosi rb. 9,580; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 71,850; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 1/14 lutego 1912 r. przed notaryuszem Waleryanem Ryfińskim

9) pod № 787y przy ulicy Zakątnej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 21,000, od której zaległość wynosi rb. 626 kop. 20; wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 4,200; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 31,500; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 1/14 lutego 1912 roku przed notaryuszem Józefem Grabowskim.

10) pod № 789ef przy ul. Benedykta, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 23,300, od której zaległość wynosi rubli 820 kop. 16, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 4,660; licytacja rozpocznie się od sumy rb. 34,950; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 1/14 lutego 1912 roku przed notaryuszem Feliksem Rybarskim.

11) pod № 806g przy ulicy Zakątnej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 12,000, od której zaległość wynosi rubli 391 kop. 20, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 2,400; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 18,000; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 1/14 lutego 1912 roku przed notaryuszem Hipolitem Aleksandrowiczem.

12) pod № 833 przy ul. Wólczańskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 47,700, od której zaległość wynosi rb. 2,414 kop. 79, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 9,540; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 71,550; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 3/16 lutego 1912 r. przed notaryuszem Konstantym Mogilnickim.

13) pod № 1111ab: przy ul. Dzielnej i Widzewskiej obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 50,200, od której zaległość wynosi rubli 1678 kop. 64, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 10,040; licytacja rozpocznie się od sumy rb. 75,300; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 3/16 lutego 1912 roku przed notaryuszem Julianem Ładą.

14) pod № 1129a przy ul. Juliusza, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 24,100, od której zaległość wynosi rubli 848 kop. 32, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 4820, licytacja rozpocznie się od sumy rb. 36,150; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 3/16 lutego przed notaryuszem Waleryanem Ryfińskim.

15) pod № 1144 przy ulicy Widzewskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 10,200, od której zaległość wynosi rubli 324 kop. 36, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rubli 2,040; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 15,300; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 3/16 lutego 1912 r. przed notaryuszem Józefem Grabowskim.

16) pod № 1144c przy ulicy Widzewskiej, obciążona pożyczką Towarzystwa rb. 23,500, od której zaległość wynosi rb. 747 kop. 30, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 4,700; licytacja rozpocznie się od sumy rubli 35,250; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 3/16 lutego 1912 roku przed notaryuszem Feliksem Rybarskim

17) pod № 1398c przy ulicy Dzielnej, obciążona pożyczką Towarzystwa rub. 4,900, od której zaległość wynosi rb. 172 kop. 48, wadium do licytacji złożyć się mające wynosi rb. 980, licytacja rozpocznie się od sumy rb. 7,350; termin sprzedaży wyznaczono na dzień 3/16 lutego 1912 r.) przed notaryuszem Janem Nieznańskim.

W razie, gdyby dzień wyznaczony dla sprzedaży był świątecznym, sprzedaż odbędzie się dnia następnego.

Łódź, dnia 11/24 października 1911 roku. 3191-3

**Mieszkanie**

od 2 do 5 pokoi, 2 kuchnie, podłogi posadzkowe z elektrycznym oświetleniem, z kłozetami, pokojami kąpielowymi i pod różne sklepy zaraz lub od 1 stycznia 1912 roku do wynajęcia. Wiadomość St. Zarzewska 47-49 a Katza, 4062

**Cechowa nauczycielka.**

**M. HENC**

Udziela lekcji kroja, szycia i różnych ręcznych robót. Kursa wieczorne od 7-9.

Przyjmuje się codziennie. **Widzewska Nr. 152 m. 30** w oficynie na lewo II p. 4258-6-1

Potrzebna

**Zdolna panienka**

do robót kapeluszkowych. St.-Zarzewska № 20 w sklepie. 4370

**Specjalista chorób włośców, skórnych (płagi i pryszczki na twarzy) i wenerycznych (syphilis)**

**Dr. J. SZMITKIND**  
ŚREDNIA № 2

Leczenie elektrycznością, masażem i kosmetycznym. Przyjmuje od 8 do 2ej po poł. i od 4 do 9 wiecz. 466a

**Dr. Feliks Skusiewicz**  
Andrzeja 13.

Choroby skórne, weneryczne i moczołciowe

Przyjmuje: od 9-11 r. i od 4-8 po poł. W niedziele i święta od g. 10-1. **Telef. 26-26. 507-4**

**Dr. GUSTAWA**

**ZAND-TENENBAUMOWA**  
powróciła 3544

CHOROBY KOBIECE, SKÓRNE WENERYCZNE (u kobiet i dzieci) **Ul. Wschodnia № 49.** Przyjm od 10-11 i od 7-8.

**ZĘBY** sztuczne od 75 k. **Plomby** od 50 k. na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. **Wyjmowanie zębów bez bólu.** Przeróbka i reparacje na poczekaniu. Lek.-dent. **S. LIPOWSKI**, Piotrkowska 92. 381r

**Dr. med.**

**Wincenty Łukasiewicz**

b. kliniczny dr. w Petersburgu zamieszkał w Łodzi, Zawadzka 10, Choroby wewnętrzne, kobiece, dzieci. Przyjmuje od 10-12 i od 4-6 wieczorem. 4260m

**Zakład fryzjerski**

damski, męski, oraz manicure i wyroby włosowe

**Braci Starońskich**  
Łódź

ul. Piotrkowska nr. 47

Telefon 23-02 4264

**Dr. Jan Cadarski**

Akuszerya,

choroby chirurg. i kobiece  
Przyjmuje do 10 r. 4-6 po poł.  
**Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2671**

**D-r. Eugenia**

**Kerer-Gerszuni**  
CHOROBY KOBIECE.

Przyjmuje od 3-6 p. p. W niedzielę od 9-12 rano 2567  
**Piotrkowska 121. Tel. 18-07.**

**D-ka Felicya Goldberg**

Mieszka obecnie 299b

**ul. Piotrkowka 107.**

**INHALATORYUM**

pod kierunkiem

**D-ra Grabowskiego**

przy chorobach organów oddechowych i nosa i przemiłnany materii (specjalnie przy skrofulozie u dzieci). Otwarte codziennie prócz niedziel i świąt od godziny 4-ej do 7-ej.

**Spacerowa № 29. 2773r**

**Dr. med. J. Szwarcwasser**  
Piotrkowska 18.

Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszki i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla diagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydziałła i krwi w laboratorium własnym. Od 11-1 rano i od 5-7/8 po południu. 459r





**Wydawnictwa GEBETHNERA i WOLFFA**  
**NOWOŚĆ!**  
**Świat zwierząt** Wydanie polskie pod redakcją prof. Jana Sosnowskiego. Barwne opisy życia i obyczajów zwierząt.  
**Świat zwierząt** Obejmuje około 400-u stron tekstu na pięknym kredowym papierze.  
**Świat zwierząt** Zawierać będzie przeszło 500 ilustracji w tekście, fotografii zdejmowanych z natury, oraz 13 rycin wielobarwnych na osobnych tablicach.  
**Świat zwierząt** Wychodzi zeszytami 1, 10 i 20 każdego miesiąca. Każdy zeszyt obejmuje 2 arkusze druku z jedną tablicą kolorową.  
**CENA ZESZYTU w PRENUMERACIE: kop. 60.**  
**Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ: kop. 70.**  
 Całość ukończona będzie w grudniu r. b., poczem cena dzieła będzie podwyższona.  
**Dotąd wyszły cztery zeszyty.**  
 Do nabycia we wszystkich księgarniach. 3627

**Wyższa szkoła kroju i szycia „JÓZEFINY“**  
**Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie złotym medalem, w Belgii — srebrnym i dyplomami uznania.**  
**Łódź, Piotrkowska № 23.**  
 Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju według systemu francuskiego i angielskiego. Grantowna nauka pasowania, mierzenia i apinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sutienna, gdzie uczenie nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzamina w Cechu uczenie otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. **Ma miejsce duży wybór manekinów.** Przyjmuje się obstalanki podług zdjętej miary. Zamiejscowym wysyła się za zaliczeniem pocztowym. 3458r

**Największy specjalny dom :garderoby męskiej:**  
**R. Eichbaum i G. Schulz**  
**Piotrkowska № 97.**  
 Na sezon jesienny i zimowy poleca wielki wybór gotowej garderoby męskiej, uczniowskiej i dziecinnej. **Ceny nadzwyczaj niskie!** 3683

**CYRK Devigné**  
**W środę dnia 15 listopada 1911 r.** 3685  
**Wielkie wspaniałe przedstawienie Gwóźdz sezonul**  
**Zawojowanie powietrza** 3 damy i 6 Wortley. 3 mężczyzn.  
 Do obszernego programu wejdzie wielka balet-pantomina  
**KOPCIUSZEK**  
 w 5 aktach i 8 obrazach z udziałem 100 dzieci.  
**Szczegóły w programach.** Początek o g. 8 i pół wiecz.  
**Ogłoszenie.** W niedzielę po dwa wielkie przedstawienia  
**Popołudniowe o godz. 3-ej. — Wieczorne o godz. 8 1/2**  
 W dziennym i wieczornym przedstawieniu daną będzie pantomina **„KOPCIUSZEK“.** — W tych dniach beneficjusz znakomitej trupy królów powietrza — 6 Wortley — 3 damy i 3 mężczyzna.

**Nowości! Aparat do cerowania pończoch** dołaj się łatwo zastoso- wać do każdej maszyny do szycia cena rb. 1.75.  
  
**Prosimy się przekonać. MASZYN DO SZYCIA „PFAFFA“** są najtańsze i najtrwalsze do użytku domowego, do haftu do cerowania bielizny i pończoch. Wypłaty na raty od 1 rb. tygodnia.  
**B. Pomorski i S-ka** Piotrkowska № 22 w podwórzu, parter, tel. 26-87. PS. Powołujemy się na ogłoszenie do dnia 31/12 1911 roku, dajemy 10%. 43347

Niniejszem podajemy do wiadomości ogólnej **W. P. Architektów, Techników budowlanych, majstrów i t. d.**, że wyłączną sprzedaż na m. Łódź **wojtku roślinnego (Torfowca-Sphagnaceae)** artykułu budowlanego do wszelkich wypełnień, jako izolatora od ciepła, głosu i wilgoci — powierzyliśmy **Łódzkiemu Oddziałowi Tow. Akc. Zakładów Przemysłowo-Budowlanych „F. Martens i Ad. Daab.** Firma „Otwock“ 3521 **F. Rymkiewicz, Inżynier-Chemik.**

**SPECYALISTA** chorób skórnych, wenerycznych i niemocy płciowej  
**Dr. LEWKOWICZ POWRÓCIŁ.**  
 Przy sypylisie zastosowanie preparatu „506“.  
**ZACHODNIA № 33.**  
 od 9—1 i 6—8, dla Pań od 5—6, w Niedzielę 9—3. 2897

**Dr. I. Lipszye** choroby dzieci.  
 1897 mieszka obecnie Piotrkowska 103, tel. 15-01 przyjm. do 10 r. i od 4—5 p.  
**Dr. Mittelstaedt** Mikołajewska 67.  
 Przyjm.: od 8—9 1/2 rano i 5—6 1/2 po poł. w niedzielę i święta tylko rano od 7—10 r.

**Dr. med. LEYBERG** b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich. **Ch. skóry, wene, yzne i moczopłciowe.** Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8. Dla pań 5—6, poczekalnia oddzielna. W niedziele tylko do obiadu. **Krótką 5, telef. 26-50. 2113**

**Dr. L. KLACZKIN** Konstantynowska 11. **Sypylis, skórno, wener., choroby dróg moczowych, LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606.** Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w. dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746r

**Dr. Jelnicki** ul. Andrzeja 7. Tel. 170. **Choroby skórno, wener., yczne i moczopłciowe.** Godziny przyjęć: panowie od g. 9—11 r. i 5—8 po poł., panie 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

**Dr. ROSENBLATT** Choroby uszu, nosa i gardła. PIOTRKOWSKA Nr. 35. **Telefon 19—84.** Przyjmuje od 10—11 i od 5—7; w niedziele od 10—11. 2857

**Dr. L. PRYBULSKI** CHOROBY SKORNE, WŁOSOW, (kosmetyka), WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE, LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606. **Ul. Południowa № 2.** Przyjmuje od godz. 8—1 rano, i od 4—8 w. pnie od 5—6 po poł. 1420—1—4

**Dr. Rejt** Średnia 5, powrócił.  
 Sp.: Choroby skórne, weneryczne, kosmetyka lekarska. Leczenie Syphilis Salvarsanem EHRlich-HATA 606\* (interpen). Leczenie elektrycznością (elektrolizem) i masażem wibracyjnym. Dla pań osobna poczekalnia. **Godz. przyjęć: od 8—1 rano, i od 4—9 w. W niedziele i święta od 9—2 p.p. 8589**

**Ból głowy i migrenę** natychmiast usuwa **„MIGRENO-NERVOVIN“** Bezwarunkowo pewny i nieszkodliwy roślinny środek. **Są już falsyfikaty.** Więcej żądać w aptekach i skł. apt. prosków wyrobianych TYLKO W PŁOCKU i z podpisem wynalazcy A. Gąseckiego na każdym. **Proszek 10 kop. 2563**

**Miód**  
 Nadszedł świeży transport gwarantowanej dobroci, centrjiagowy po 28 kop. fant, pad 9 rabli. Stadnicki, Andrzeja 10. 4582

**LABORATORYUM ST. GORSKIEGO WARSZAWA, Leszno № 12**  
**PUDER VENUS**  
 Najdelikatniej przystaje do twarzy, przyrządzony podług najnowszych wymagań higieny, **dla PAŃ,** jako najlepszy puder krajowy w ozdóbnem blaszanem opakowaniu.  
**Żądać wszędzie.**  
 2057 Cena próbnych pudełek 15, większe 30, 50 kop. i Rb. Ł.  
**— Pierwsza Chrześcijańska Lecznica —** chorób zębów i jamy ustnej. Porada lub wyjęcie zęba 25 kop. Wyjęcie bez bólu lub plomba po 50 ko Zęby sztuczne od rb. 1 i wyżej. Korony złote i zęby sztyfowe i wszelkie reperacje po cenach umiarkowanych. Gutzmana Elikvir i proszek do zębów są niezbędne dla utrzymania w czystości jamy ustnej. — **Łódź, Przejazd № 8. 2573**

**Potrzebny od 1-go grudnia r. b.**  
**REDAKTOR NOCNY**  
 do wychodzącej w Łodzi codziennej gazety polityczno-ekonomicznej, który może podjąć się tłumaczenia z polskiego i rosyjskiego na niemiecki. Osierty z życiorysem i podaniem warunków adresować: **Łódź, skrzynka pocztowa № 148. 4360**

**Pracownia sukien damskich i kostyumów** **M. WASILEWSKIEJ** Wólczańska 135 m. 10 **II-ie piętro w oficynie.** Przyjmuje roboty i wykonywa takowe podług wymagań Sz. Klienteli. 4318  
**Potrzebny zaraz fachowy kupiec** do sprzedaży, znający doskonale języki: niemiecki, polski, pożądanym także i rosyjski. Zakład pogrzebowy E. Pasch i S-ka, ulica Przejazd № 22. 4410  
 Do pracowni gorsetów **M-me Annette** **potrzebna uczenica** (płatna) uczyć rodziców, umiejętność czytać i pisać, od lat 13. Zgłosić się można pomiędzy 1—3 Andrzeja 4. 4408

**Przysposabiam** do szkół rządowych, prywatnych, na świadectwa nauczycielskie, aptekar. uczniów, wołnowstępujących do wojska i dr. korepetycja wszelkich przedm. Niezależnym następczo. Przejazd 12, m. 10. 4386

**PRZECIW RZEZĄCZCE** Najnowyzy środek „Salv-Pichilin” wynalazek aptekarza **E. Konholma** w Peterburgu, działa szybko i radykalnie, przez lekarzy jest uważany za środek rażąco skuteczny. **Działa również skutecznie w przypadkach ostrych, jako też i chronicznych i w przeciagu krótkiego czasu usuwa najuporczywsze wydzieliny.** Sposób użycia dołączony do każdego pudełka. Prawdziwy tylko w puszkach metalowych po rb. 1—i rb. 1 kop. 80. **Do nabycia: w aptoce R. Profesora, w Warszawie, Freta № 16, tel. 40-63.** Wysył. za zalicz. Przesyłka podług taryfy pocztowej.  
 1387—d

**EGZYSTUJĄCA OD LAT 20 w ŁODZI**  
**Pracownia haftów i ZNACZENIA BIELIZNY**  
**D. Mazurkiewiczowej** z dniem 1 października r. b. przeniesiona została na ulicę **Przejazd 16, m. 24.** **Przyjmuje się uczenice.** Ulica PRZEJAZD № 16. 1111-d

**Przyjmuję nadrabianie pończoch.** MIKOŁAJEWSKA 59 m. 29 2-gie piętro.

**Crème Simon**  
**Crème Simon** jest to produkt o zachwycającym zapachu, niepsujący się i służący do udelikatnienia skóry. **Używany zamiast gold-oremu.**  
**Puder Simon (La Poudre Simon) — i Mydło Crème Simon (Le Savon à la Crème Simon)** o tymże zapachu co i **Crème Simon** i uzupełniają działanie tegoż.  
**J. Simon** Marka zatwierdzona. 59, Faubourg, Saint Martin, Paris. Sprzedaż detaliczna u fryzjerów, w perfumeryach i aptekach. 2613